

WYSTAWA PLASTYCZNA

„Bogu na chwałę ludziom na pożytek” Łososińskie kapliczki i krzyże przydrożne w twórczości plastycznej uczniów i artystów

Wystawa prac plastycznych uczniów i uczennic
Zespołu Szkolno- Przedszkolnego nr 4 im. Św. Jana z Kęt w Limanowej

Wystawa przygotowany w ramach Projektu edukacyjno-naukowego: *Kaplice, kapliczki i krzyże przydrożne w krajobrazie kulturowym parafii p.w. Wszystkich Świętych w Łososinie Górnej*, realizowanego w oparciu o Stypendium na przedsięwzięcia związane z upowszechnianiem kultury z budżetu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego na rok 2020/II.

WSTĘP

Przydrożne kapliczki i krzyże przydrożne stanowią widoczny i trwały element polskiego krajobrazu, ale przede wszystkim silnie zakorzeniony kulturze i tradycji chrześcijańskiej naszego kraju. Małe drewniane szafki z figurką Matki Bożej czy Chrystusa Frasobliwego, pochylone drewniane krzyże z pasyjką, czy kamienne słupy z figurami świętych i ściśle z nimi związane wydarzenia, odnajdujemy w twórczości literackiej wielu polskich poetów i pisarzy. Poświęcili im swoje wiersze, opowiadania, nowele opisując zarówno ich niezwykle piękno, ale także przybliżali miejsca oraz niejednokrotnie dramatyczne wydarzenia na pamiętkę, których były fundowane.

Przez lata kapliczki były wdzięcznym tematem twórczości ludowych malarzy i rzeźbiarzy, tudzież znanych oraz cenionych artystów. W pracach zarówno tych pierwszych jak i drugich, odnajdujemy ślady polskiej kultury, tradycji, ale przede wszystkim przywiązania do wiary Ojców. Spod ich dłuta czy pędzla wylaniały się wspaniałe misterne płaskorzeźby, piękne pejzaże, gdzie kapliczka czy Boża Męka odgrywały pierwszoplanową rolę.

Mała architektura sakralna: kapliczki szafkowe, słupowe, figury i krzyże, licznie występujące na terenie parafii pw. Wszystkich Świętych w Łososinie Górnej, stały się inspiracją dla przygotowanej wystawy. Prezentujemy na niej niezwykle prace uczennic i uczniów: Juli Banach, Lidii Golonki, Magdaleny Golonki, Łucji Guzik, Martyny Leśniak, Szymona Banacha, Korneliusza Szewczyka, Przemysława Kasińskiego, Franciszka Zelka uczęszczających do Zespołu Szkolno-Przedszkolnego im. Św. Jana z Kęt w Limanowej. Powstały one na zajęciach prowadzonych w szkole pod kierunkiem: Anny Chełmeckiej i Jolanty Pawlik wspaniałych nauczycieli i pedagogów. Przygotowane zostały w różnych technikach ukazując piękno, wiarę i miłość zapisane w tych niewielkich obiektach.

Na wystawie możemy również obejrzeć niezwykle prace dwóch wspaniałych artystów, którzy zgodzili się użyczyć swoje dzieła tj. Pana Marka Szafrąńskiego z Laskowej oraz Pani Anny Miszalskiej – Gąsienicy z Warszawy. Tym samym nasza ekspozycja łączy we wspólnym dziele artystycznym dwa pokolenia: młodych adeptów tej sztuki oraz ich bardziej doświadczonych kolegów. Wszystkie prace, które możemy oglądać tworzone były z potrzeby serca i powstały „Bogu na chwałę, ludziom na pożytek”.

Pracom artystów towarzyszy piękna poezja, tematycznie związana z tymi niewielkimi jednak niejednokrotnie subtelnymi dziełami sztuki, poświęconymi Bogu. Autorami tych wyjątkowych wierszy są: Katarzyna Wasilewska, Wiesława Waliszewska, Józef Bieniecki, Wacław Hajduga, Zygmunt Marek Miszczak, Wojciech Majkowski, Ryszard Mierzejewski, Emil Zgądłowicz i Jan Zmork. Jest również miejscowy akcent, bowiem Janusz Guzik poświęcił swój wiersz łososieńskiemu Frasobliwemu.

Serdecznie dziękuję wszystkim uczniom, nauczycielom oraz dyrekcji Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 4 w Limanowej oraz obu artystom za współpracę przy realizacji tej wystawy.

Robert Kowalski
Łososina Górna, grudzień 2020 r.

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Autor pracy: Przemysław Kasiński

Kapliczka beskidzka

Drogą, co zboczem na dół biegnie
Idę, a w dali na tle nieba,
chmury się kłębią sino, gniewnie
I nagle właśnie Ją spostrzegam

Matka na progu domu stoi.
Jakby zaprasza mnie do środka.
A mnie w tych butach nie przystoi.
Siadam więc przy niej, na tych schodkach.

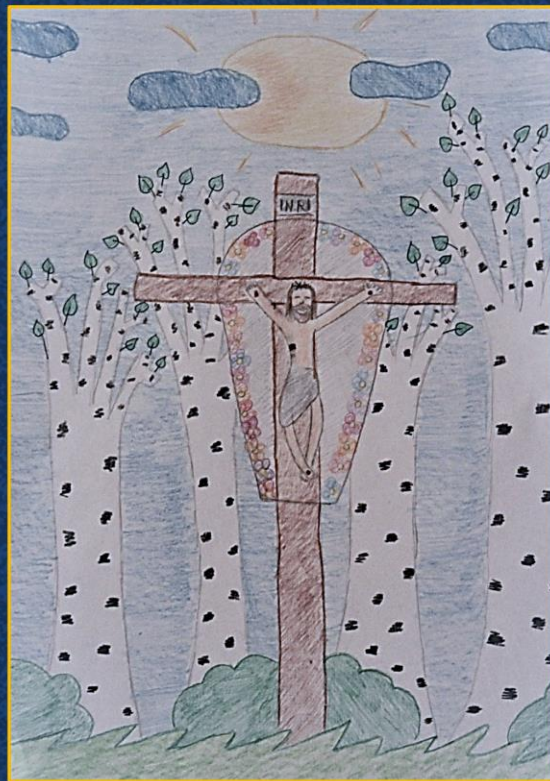
Od Jaworzyny idzie burza.
Kapliczka stoi, chociaż krzywa.
Wiatr w chmurę się zanurza.
Kroplami deszczu świat zakrywa.

A Matka stoi wciąż na progu
Jakby powiedzieć wszystkim chciała
Żebyśmy ufność mieli w Bogu
W synu, któremu zaufała

Siedzę, a burza idzie bokiem.
Matka uśmiecha się znacząco.
Plecak zarzucam, krok za krokiem
idę przed siebie. Świeci słońce

Wojciech Majkowski

Autorka pracy: Magdalena Golonka

Przydrożny krzyż

Za lasem, tam gdzie drogi się schodzą,
Stary krzyż rozłożył swe ramiona.
I na ziemię Jezus z niego patrzy,
Gdy w swym bólu na drzewie, tym kona.

Patrzy ciągle na las, ten zielony,
I na chude kartofli poletko.
I na zboże co w maki, tak piękne,
Patrzy Jezus, choć cierpieć nielekko.

Kiedyś ludzie ten krzyż postawili
By im drogę pokazywał stale,
Jak nie zbłądzić czy to noc, czy śniegi
Więc on mówił, wskazywał wytrwale

I latami pokazywał drogę
Tam przybity do krzyża rękami.
Lecz dziś nikt na krzyż ten nie chce patrzeć
Bo świat chodzi innymi drogami.

Augustyna

Autor pracy: Franciszek Zelek

Wiejskie kapliczki

Wiejskie kapliczki przydrożne świątynie
Wiele urody i ciepła z was płynie
Jedna kucnięta wśród świerków wiekowych
Inna wśród krzewów lub dziadków dębowych

Wśród porośtych mym powszednim chlebem,
Są pośrednikami między ziemią – niebem
Każdej historii są jak ludzie, różne.
Jak święte znaki stawiają podróżne

Stacje zadumy i krótkie modlitwy
Inne miejscem tu stoczonej bitwy.
Miejscem spoczynku wielu tam poległych,
Naszą pamięć o czasach odległych,

Są dziękczynieniem spełnionego cudu
Lub śmierci nagłej, znakiem wiary ludu.
Wspierana piękną modlitwą majową
Prośbą „zmiłuj się”, modlitwą czerwcową.

Józef Bieniecki

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

Autor pracy: Marek Szafrąński

Polskie kapliczki

Polskie kapliczki umajone latem,
Barwne i cudne, ubarwione kwiatem
Otoczone zewsząd grajkami polnymi,
Jego chórami ptakami leśnymi.
Zewsząd się niesie głośnie ptactwa granie
Na chwałę Bożą, kwilenie, śpiewanie

Zimą zaś w senne dnie i długą nocą,
Wpatrują w niebo, gdy gwiazdy migocą,
Okryte śniegiem puszystą pierzyną,
Czekają pewne, że dni głuche miną,
Początkiem maja lub też wczesną wiosną,
Usłyszą pieśni modlitwę radosną.

Józef Bieniecki

